

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN – THÔNG TIN

HOẠT ĐỘNG THƯ VIỆN
HUYỆN THỌ XUÂN – THANH HÓA PHỤC VỤ
NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN : PGS.TS. NGUYỄN THỊ LAN THANH
SINH VIÊN THỰC HIỆN : LÊ HỮU TUẤN ANH
LỚP : TV 42A

HÀ NỘI – 2014

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài, bên cạnh sự nỗ lực của bản thân, em đã nhận được sự chỉ bảo tận tình, giúp đỡ, tạo điều kiện của các cán bộ thư viện huyện Thọ Xuân - Thanh Hóa. Qua đây em xin bày tỏ sự biết ơn chân thành nhất đến cô giáo - PGS.TS. Nguyễn Thị Lan Thanh người đã hướng dẫn em hoàn thành khóa luận tốt nghiệp này và các thầy cô khoa Thư viện - Thông tin trường Đại học Văn hóa Hà Nội.

Do trình độ và kinh nghiệm nghiên cứu còn hạn chế nên khóa luận không tránh khỏi những thiếu sót về nội dung và cách trình bày, em rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của các thầy cô, các cán bộ thư viện và bạn đọc để khóa luận được hoàn chỉnh hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 23 tháng 5 năm 2014

Sinh viên

Lê Hữu Tuấn Anh

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	6
2. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu.....	8
2.1 Mục tiêu.....	8
2.2 Nhiệm vụ nghiên cứu	8
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	9
4. Phương pháp nghiên cứu.....	9
5. Đóng góp của khóa luận.....	9
6. Cấu trúc của khóa luận.....	9
CHƯƠNG 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ HOẠT ĐỘNG THƯ VIỆN HUYỆN VÀ TỔNG QUAN VỀ THƯ VIỆN HUYỆN THỌ XUÂN.....	10
1.1. Những vấn đề chung về hoạt động thư viện huyện.....	10
1.1.1. Khái niệm thư viện huyện	10
1.1.2. Vấn đề hoạt động thư viện phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn.....	10
1.2. Tổng quan về thư viện huyện Thọ Xuân.....	11
1.2.1. Quá trình hình thành và phát triển của thư viện huyện Thọ Xuân.....	11
1.2.2. Chức năng và nhiệm vụ của thư viện huyện Thọ Xuân.....	12
1.2.3. Đặc điểm người dùng tin và nhu cầu tin trong lĩnh vực nông nghiệp và phát triển nông thôn.	13
1.2.4. Yêu cầu phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn đối với thư viện huyện Thọ Xuân.	19
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN CỦA THƯ VIỆN HUYỆN THỌ XUÂN	25
2.1. Xây dựng vốn tài liệu.....	25

2.1.1. Nội dung vốn tài liệu.....	25
2.1.2. Tình hình bổ sung vốn tài liệu.....	28
2.1.3. Vấn đề chia sẻ tài liệu.	32
2.2. Các sản phẩm và dịch vụ thư viện – thông tin phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn.	34
2.2.1. Sản phẩm thư viện thông tin	34
2.2.2. Dịch vụ thư viện – thông tin	36
2.3. Phục vụ ngoài thư viện.....	40
2.4. Các hoạt động hướng dẫn nghiệp vụ mạng lưới thư viện, tủ sách cơ sở. 44	
2.4.1. Triển khai các hoạt động hướng dẫn và tuyên truyền sách tại cơ sở	44
2.4.2. Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ cấp xã phường	45
2.4.3. Kiểm tra, khen thưởng	47
2.5. Nhận xét	48
2.5.1. Điểm mạnh	48
2.5.2. Điểm yếu	50
CHƯƠNG 3. TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG THƯ VIỆN PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN Ở HUYỆN THỌ XUÂN	52
3.1. Phát triển và nâng cao chất lượng vốn tài liệu đáp ứng nhu cầu tin trong lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn.....	52
3.1.1. Xác định diện bổ sung.....	52
3.1.2. Đảm bảo cơ cấu tài liệu phù hợp.....	53
3.1.3. Tăng cường chia sẻ nguồn lực thông tin	54
3.2. Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng sản phẩm và dịch vụ thông tin thư viện	55
3.2.1. Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng sản phẩm thông tin thư viện	55
3.2.2. Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng dịch vụ thông tin thư viện.....	57

3.3. Phục vụ ngoài thư viện.....	62
3.3.1 Phục vụ thông qua thư viện chi nhánh.....	62
3.3.2. Phục vụ bằng thư viện lưu động.....	62
3.4. Tăng cường luân chuyển sách báo từ thư viện huyện xuống các thư viện, tủ sách cơ sở	63
3.5. Củng cố và phát triển mạng lưới thư viện, tủ sách cơ sở phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn.....	64
3.6. Đẩy mạnh việc phối hợp với các ngành, các cấp trong hoạt động phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn.....	66
3.7. Phát huy nhân tố con người trong hoạt động thư viện- thông tin	67
3.7.1. Nâng cao trình độ của cán bộ thư viện.....	67
3.7.2 Đào tạo người dùng tin.....	69
3.8.Tăng cường cơ sở vật chất kỹ thuật cho thư viện	70
3.9. Tăng cường sự quan tâm của các cấp lãnh đạo đối với thư viện	71
KẾT LUẬN	72
TÀI LIỆU THAM KHẢO	69
PHỤ LỤC	70

LỜI NÓI ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Việt Nam là một nước nông nghiệp, lúa nước là cây trồng chính. Hiện nay thành phần lao động của nước ta đang có sự chuyển dịch nhưng thành phần lao động nông thôn vẫn chiếm tỉ lệ rất cao tới bảy mươi phần trăm dân số cả nước. Vì vậy trong quá trình tiến trình cách mạng Việt Nam, Đảng và nhà nước ta nhất quán khẳng định nông nghiệp, nông dân và nông thôn giữ vị trí chiến lược cả trong cách mạng dân chủ và cách mạng xã hội chủ nghĩa.

Từ khi có đường lối của Đảng, nhất là từ khi có Nghị quyết 10 của Bộ chính trị, lấy nông nghiệp làm khâu đột phá, địa bàn nông thôn là trọng điểm, kinh tế nông thôn nước ta đã đạt được nhiều thành tựu to lớn, nông thôn Việt Nam có nhiều đổi thay, đời sống người dân không ngừng được nâng cao.

Quá trình công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước đang diễn ra rất mạnh mẽ trên tất cả các lĩnh vực trong đời sống đặc biệt trong đó có công nghiệp hóa nông thôn. Chính sự phát triển này đã mở đường cho nông nghiệp của cả nước phát triển trong đó có tỉnh Thanh hóa nói chung và huyện Thọ Xuân nói riêng. Tiếp tục phát triển theo hướng phát triển toàn diện, vững chắc và có hiệu quả. Nông nghiệp nông thôn huyện Thọ Xuân đã vượt qua nhiều khó khăn, tìm được hướng đi mới, kinh tế phù hợp với đặc điểm của huyện, tiếp tục sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn và xây dựng đời sống văn hóa nông thôn.

Là thư viện trực thuộc trung tâm – thông tin huyện, Thư viện huyện Thọ Xuân luôn nỗ lực phấn đấu, khắc phục khó khăn, phát huy vị trí, vai trò của thư viện trong xã hội, góp phần xây dựng và phát triển kinh tế, văn hóa xã hội của địa phương, phục vụ nhiệm vụ chính trị, tuyên truyền đường lối chính sách của Đảng và pháp luật nhà nước, nâng cao trình độ dân trí.

Thư viện đã có nhiều cố gắng tích cực, hoạt động trong việc phát triển phong trào đọc sách báo và phục vụ nhân dân đọc sách báo ở địa phương, góp phần xây dựng và giữ gìn phát huy bản sắc văn hóa dân tộc theo tinh thần Nghị quyết trung ương V khóa VIII của Đảng. Tuy nhiên...Thư viện Huyện Thọ Xuân vẫn còn gặp một số hạn chế như:

Công tác bổ sung chưa có chiến lược cụ thể, chưa cân đối được cơ cấu nội dung tài liệu (nhu cầu về tài liệu nông nghiệp đối với kho sách luân chuyển là 30% nhưng nguồn vốn mới chỉ đạt 15,5% (-14,5%) nhu cầu về pháp luật phổ thông là 40% nhưng nguồn vốn chỉ đạt 27%(-13%), loại hình tài liệu chưa đa dạng, chủ yếu là tài liệu truyền thống, nhiều tài liệu lạc hậu chưa được rút bản, thanh lý gây ra tình trạng tồn diện tích kho và tốn công phục vụ, Số lượng sách chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu của người dùng tin, riêng việc thu thập tài liệu địa chí chưa được đầu tư và quan tâm đúng mức, do đó số lượng và chất lượng kho sách địa chí còn chưa cao. Các lĩnh vực chia sẻ nguồn lực chưa rộng, mới chỉ dừng lại việc trao đổi, luân chuyển tài liệu giữa các thư viện... Sản phẩm và Dịch vụ thư viện vẫn còn nghèo nàn, chưa thu hút được nhiều bạn đọc; Công tác tuyên truyền giới thiệu sách còn gặp nhiều hạn chế, ít tổ chức thường xuyên được, Việc luân chuyển sách báo từ thư viện huyện xuống cơ sở chưa được thực hiện thường xuyên, Việc phát triển mạng lưới thư viện, tủ sách cơ sở phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn chưa được chú trọng, Việc phối hợp giữa các ngành các cấp trong hoạt động phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn còn lỏng, Trình độ tin học và ngoại ngữ của cán bộ thư viện còn yếu, cơ sở vật chất, kỹ thuật hạ tầng còn kém chất lượng, không gian còn hẹp, thiếu giá để sách, chưa có các phòng đọc riêng. Sự quan tâm của các cấp lãnh đạo với công tác thư viện còn nhiều bất cập....

Đứng trước yêu cầu của thời kì đổi mới đòi hỏi thư viện huyện Thọ

Xuân phải nâng cao chất lượng hoạt động thông tin – thư viện, tăng cường công tác hướng dẫn nghiệp vụ cơ sở, thực hiện nhiệm vụ đưa sách báo tới người dân, hình thành thói quen đọc sách báo, đáp ứng nhu cầu đọc của nhân dân trong quá trình công nghiệp hóa – hiện đại hóa nông thôn.

2. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu

2.1. Mục tiêu

Phân tích thực trạng hoạt động phục vụ nông nghiệp phát triển nông thôn mới của thư viện huyện Thọ Xuân. Trên cơ sở đó đưa ra các giải pháp có tính khả thi nhằm tăng cường các hoạt động phục vụ người dùng tin trong lĩnh vực nông nghiệp, góp phần thực hiện công nghiệp hóa – hiện đại hóa nông nghiệp nông thôn mới của thư viện huyện Thọ Xuân.

2.2 Nhiệm vụ nghiên cứu

Để thực hiện mục tiêu trên, luận văn thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Hệ thống hóa những vấn đề chung về hoạt động của thư viện huyện
- Nghiên cứu khái quát về thư viện Huyện Thọ Xuân và vấn đề phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn
- Nghiên cứu đặc điểm nhu cầu tin của người dùng tin trong lĩnh vực hoạt động nông nghiệp ở thư viện Huyện Thọ Xuân
- Nghiên cứu thực trạng hoạt động phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn của thư viện Huyện Thọ Xuân
- Nghiên cứu đề xuất các giải pháp khả thi nhằm tăng cường hoạt động thư viện phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Thọ Xuân đáp ứng nhu cầu đọc giả ở lĩnh vực này.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Nghiên cứu hoạt động thư viện phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn của thư viện huyện Thọ Xuân trong những năm đổi mới.

4. Phương pháp nghiên cứu

Khóa luận nghiên cứu và giải quyết các vấn đề dựa trên cơ sở phương pháp luận duy vật biện chứng và duy vật lịch sử.

Phương pháp nghiên cứu cụ thể bao gồm:

- * Phương pháp phân tích tổng hợp tài liệu
- * Phương pháp thống kê, điều tra bằng bảng hỏi, phỏng vấn

5. Đóng góp của khóa luận

Khóa luận góp phần làm rõ nét hoạt động của thư viện Huyện trong phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn. Đưa ra các giải pháp khả thi góp phần tăng cường hoạt động thư viện phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn của thư viện huyện Thọ Xuân.

6. Cấu trúc của khóa luận

Ngoài lời mở đầu, danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục khóa luận gồm 3 chương:

Chương 1: Những vấn đề chung về hoạt động thư viện huyện và tổng quan về Thư viện huyện Thọ Xuân

Chương 2: Thực trạng hoạt động phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn của thư viện huyện Thọ Xuân.

Chương 3: Tăng cường hoạt động phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn của thư viện huyện Thọ Xuân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tư tưởng văn hóa Trung ương (1996), *Tài liệu nghiên cứu văn kiện Đại hội VIII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
2. Bộ Văn hóa thông tin (2002), *Kỷ yếu Hội nghị tổng kết hoạt động của hệ thống thư viện công cộng toàn quốc 1999- 2000*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. *Con đường công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn Việt Nam* (2002), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Dương Bích Hồng (1999), *Lịch sử sự nghiệp thư viện Việt Nam trong tiến trình văn hóa dân tộc*, Vụ thư viện, Hà Nội.
5. Đảng cộng sản Việt nam (1994), *Văn kiện Hội nghị lần thứ bảy Ban chấp hành Trung ương khóa VII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Đảng cộng sản Việt Nam (1996), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ VIII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
7. Đảng cộng sản Việt Nam (2002), *Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban chấp hành Trung ương khóa XI*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
8. *Đường lối văn hóa, văn nghệ của Đảng* (1995), Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội.
9. *Hoạt động xuất bản trong cơ chế thị trường* (1998), Kỷ yếu khoa học, Cục xuất bản, Hà Nội
10. Lê Văn Việt (2000), *Cẩm nang nghề thư viện*, Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội.
11. Lê Văn Việt (1999), “Thư viện tỉnh, thành trong kỷ nguyên thông tin”, *Tạp san thư viện*, (Số 2).

12. *Một số vấn đề về công nghiệp hóa- hiện đại hóa trong phát triển nông nghiệp và kinh tế nông thôn từ 2001-2010*, Nxb Nông nghiệp Hà Nội.
13. Nguyễn Hữu Viêm (1998), “Thông tin, một động lực phát triển nông thôn”, *Thông tin tư liệu*, (Số 2).
14. Nguyễn Thị Thanh Mai (2001), “Hệ thống thư viện công cộng với việc xây dựng tủ sách Pháp luật xã, phường, thị trấn”, *Tập san thư viện*, (Số 2).
15. Nguyễn Thị Lan Thanh (2008). *Hoạt động thư viện phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn vùng đồng bằng sông hồng*, Nxb Đại học quốc gia, Hà Nội
16. *Pháp lệnh thư viện* (2001), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
17. *Quy chế mẫu về tổ chức và hoạt động của thư viện quận , huyện, thị xã, thành phố trực thuộc Tỉnh*, Bộ trưởng Bộ Văn hóa – Thông tin
18. *Thư viện các huyện phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa- hiện đại hóa đất nước* (2002), Kỷ yếu hội thảo, Thư viện Quốc gia, Hà Nội.
19. *Tổ chức và quản lý mạng lưới thư viện cộng đồng cơ sở nông thôn theo định hướng xã hội hóa* (2000), Tổng luận báo cáo khoa học, Vụ thư viện, Hà Nội.
20. Trần Đức (2000), *Đổi mới nông nghiệp nông thôn dưới góc độ thể chế*, Nxb Nông nghiệp, Hà Nội.
21. *Về công tác thư viện* (2002), Các văn bản pháp quy hiện hành về thư viện, Vụ thư viện, Hà Nội.
22. Vũ Văn Sơn (1994), “Một số quan niệm về chính sách phát triển nguồn tư liệu”, *Thông tin tư liệu*, (Số 3).